

NOTAT TIL JUSTISKOMITEEN OM ENDRINGER I LOV OM EKTESKAP

Juss-Buss er en studentdrevet rettshjelpsorganisasjon tilknyttet Universitetet i Oslo. Vi har over 40 års erfaring med rettshjelpsarbeid og oppsøkende virksomhet. Vi består av 30 jusstudenter som yter gratis rettshjelp. Størstedelen av arbeidet som blir nedlagt er frivillig. Vi behandler årlig rundt 400 henvendelser vedrørende familierett, og gjennom vårt arbeid har vi opparbeidet oss bred erfaring på området.

Juss-Buss stiller seg bak forslagene i sin helhet. Vi ser at dagens restriktive rettsstilstand på området hindrer mange familier i å utøve sin rett til familieliv. Vi håper endringen vil bidra til å gjøre hverdagen enklere for de som rammes.

På bakgrunn av Juss-Buss sine erfaringer har vi noen øvrige bemerkninger til temaet:

- Et haltende ekteskap vil også være tilfellet der partene er separert eller skilt i utlandet, uten at skilsmissen eller separasjonen anerkjennes etter norske regler.
- I henhold til lov av 2. juni 1978 nr. 38 om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner, er utgangspunktet at utenlandske skilsmisser og separasjoner skal anerkjennes i Norge jfr. § 1. Et unntak fra dette er skilsmisser og separasjoner som vil virke støtende på norsk rettsorden, jfr. § 2. Unntaket favner vidt. Departementet har utarbeidet et rundskriv med en liste over land hvor dokumentasjon på skilsmisse og separasjon vil ha mangel på notoritet, og dermed ikke være gyldig i Norge. Utenlandske statsborgere fra de nevnte landene vil aldri få sin skilsmisse eller separasjon anerkjent i Norge.
- I det første møtet med norske myndigheter opplyser flere at de er gift i hjemlandet. Mange opplyser også at de er skilt eller separert i hjemlandet. De muntlige opplysningene registreres i folkeregisteret. Hvis personen kommer fra et land, hvor dokumentasjonen ikke har notoritet i Norge, vil han eller hun stå oppført som gift i det norske folkeregisteret. Man har dermed mistet sin mulighet til å gifte seg på nytt i Norge med en annen person, selv om man er oppført som skilt eller separert i hjemlandet.
- Det følger av ekteskapsloven § 4 at man ikke kan inngå nytt ekteskap så lenge et tidligere ekteskap består. En person som ønsker å gifte seg på nytt i Norge, men som har opplyst at han er skilt eller separert i hjemlandet uten at dokumentasjonen anerkjennes av norske myndigheter, kan ikke gifte seg på nytt i her i landet.
- Flere utenlandske statsborgere får oppholdstillatelse i Norge med grunnlag i reglene i utlendingsloven om familiegjennforening. Det er et vilkår for familiegjennforening med samboer at man ikke er gift med en annen. Dersom man har oppnådd skilsmisse eller separasjon i hjemlandet, men denne ikke anerkjennes av norske myndigheter, vil man ikke kunne gjenforenes med sin familie og sin samboer her i Norge. Dette gjelder uavhengig av om man har felles barn.
- Dagens praksis er svært inngripende overfor den det gjelder og vedkommende familie, som aldri vil kunne praktisere sin rett til familieliv. Norge er bundet av bestemmelsene i EMK, og er derfor forpliktet

til å respektere enhvers rett til familieliv. Dagens praksis vil følgelig kunne gå på akkord med individets rett til familieliv etter EMK. art. 8.

- I henhold til anerkjennelsesloven § 4, kan departementet avgjøre om en utenlandsk skilsmisse eller separasjon gjelder her i riket. Departementet har i forskrift til loven delegert myndigheten til fylkesmennene. Juss-Buss ønsker en oppmykning i praktiseringen av reglene om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner. Dagens praksis hos fylkesmennene rammer mange familier svært hardt. Praksisen innebærer at personer blir henstilt til å leve i et haltende ekteskap resten av sitt liv.
- Juss-Buss foreslår, i likhet med forslaget til endring av ekteskapsloven § 7 h, at fylkesmannen kan gi dispensasjon fra kravet til dokumentasjon for anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner.

* * *

Dersom det skulle være spørsmål i anledning høringsuttalelsen, kan Vilde Ø. Hauan kontaktes på telefon 22 84 29 28 alle hverdager mellom kl. 10.00 til kl. 15.00.

Med vennlig hilsen
Gjeldsgruppa på Juss-Buss,

Vilde Ødegaard Hauan

Silje Haukdal

Vilde Haugen

Anniken Larsen Fuglerud